

OSMANLI DEVLETİ'NİN KURULUŞ DEVRİ

Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu

İlhanlıların zayıflamasından faydalanan Osman Bey, bağımsız hareket ederek Osmanlı Devleti'ni kurmuştur (1299).

Osman Gazi'nin, Ahi şeyhlerinden Edebali'nin kızıyla evlenmesi Anadolu halkı tarafından kabullenilmesini ve desteklenmesini sağlamıştır.

Osmanlı Devleti'nin Kısa Sürede Gelişmesini Sağlayan Etkenler

Osmanlı Devleti'nin kısa sürede gelişmesinde;

- Anadolu'da ve Balkanlarda siyasal birliğin bulunmaması
- Merkeziyetçi bir devlet anlayışı benimsenerek hakimiyetin tek elde toplanması
- Devletin Bizans sınırında kurulması, ticaret ve göç yolları üzerinde bulunması
- Doğudan gelen yoğun Türkmen göçleriyle nüfus üstünlüğünün sağlanması ve asker ihtiyacının karşılanması
- Düzenli ve güçlü orduların kurulması

gibi faktörler etkili olmuştur.

Balkanlardaki Gelişmeler

Türklerin Rumeli'ye Geçişi

Bizans İmparatoru, Osmanlı Devleti'nden aldığı yardımlara karşılık Osmanlı Devleti'ne Gelibolu'daki **Çimpe Kalesi**'ni verdi. Böylece Türkler Rumeli'de toprak sahibi olmuşlar ve Balkan fetihlerinde bu kaleyi üs olarak kullanmışlardır.

Osmanlı Devleti'nin Rumeli'de Uyguladığı İskan Siyaseti

Osmanlıların Balkanlarda takip ettikleri iskan politikasının temel amacı; yeni fethedilen topraklara Anadolu'dan getirilecek Türk halkı yerleştirmek, bunun için özellikle konar-göçerleri tercih etmek ve fethedilen yerdeki yerli halktan ayaklanma çıkarma ihtimali bulunanları başka yerlere göç ettirmektir.

Anadolu'dan Rumeli'ye götürülen halk, büyük yollar üzerinde bulunan ve askeri yönden önemli şehir ve kasabalara yerleştirilmiştir. İskan politikasının sonucunda;

- Balkanların Türkleşmesi ve bölgede Türk kültürünün yerleşmesi sağlanmıştır.
- Geride düşman kuvveti bırakılmadığı için Osmanlıların Rumeli'de güvenle ilerlemesi sağlanmıştır.
- Anadolu'daki yurtsuz Türkmenlere yeni yurtlar bulunmuştur.

Osmanlılar Balkanlarda ele geçirdikleri yerlerde halka hoşgörölü ve adaletli davranmışlar, halkın inançlarına, geleneklerine, dillerine ve kutsal saydıkları değerlere dokunmamışlardır. Osmanlı Devleti'nin bu şekilde davranması Balkanlara yerleşmesini ve ele geçirdiği topraklarda tutunmasını kolaylaştırmıştır.

Osmanlı Devleti'nin Balkanlarda Genişlemesi ve Haçlı Seferleri'nin Başlaması

XIV. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Türklerin Balkanlara yerleşmeye başlaması üzerine Balkan uluslarının birleşerek Osmanlı Devleti'yle yaptığı savaflara Haçlı Savaşları denilmiştir. XIV. ve XV. yüzyıllarda Haçlı Seferlerinin düzenlenmesinde;

- Türklerin Balkan topraklarından atılmak istenmesi
- Papa'nın Hristiyan dünyasını Türkler üzerine kışkırtması
- Türkler karşısında başarısız olan Bizans İmparatorluğu'nun Hristiyan dünyasından yardım istemesi

gibi nedenler etkili olmuştur.

Osmanlılarla yapılan Haçlı Savaşlarına Macarlar, Sırlar, Bulgarlar, Eflaklılar, Bosnalılar gibi uluslar katılmıştır.

Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da Türk Siyasal Birliğini Sağlaması

Osmanlı Devleti, Orhan Bey döneminde Karesi Beyliği'ni, I. Murat döneminde Germiyanogullarının topraklarının bir kısmı çeyiz yoluyla Osmanlı Devleti'ne katılmıştır. Ayrıca, Hamitoğulları Beyliği'nden satın alma yoluyla toprak kazanılmıştır. Germiyanogulları ve Hamitoğullarından savaş yapmadan toprak alan I. Murat döneminde Karamanoğulları Beyliği'yle savaşlar yapılmıştır.

Anadolu'da siyasal birliği sağlayan asıl faaliyetler Yıldırım Bayezid döneminde başlamıştır.

Anadolu beyliklerinin Osmanlı Devleti'ne katılmasıyla;

- Anadolu'da Türk siyasal birliği kurulmuştur.
- Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz sahillerinin bir bölümü Osmanlıların eline geçmiş, Osmanlı denizciliği güçlenmiştir. Adalar Denizi'ndeki gaza faaliyetlerini Osmanlılar üstlenmiştir.

Ankara Savaşı (1402)

Ankara Savaşı'nın yapılmasında;

- Topraklarını kaybeden Anadolu beylerinin Timur'a sığınarak Osmanlı Devleti'ne karşı kışkırtmaları
- Yıldırım Bayezid'in Timur'dan kaçan Bağdat ve Karakoyunlu hükümdarlarını himaye etmesi
- Çin üzerine sefere çıkmaya hazırlanan Timur'un arkasında güçlü bir Osmanlı Devleti'nin kalmasını istememesi
- Doğu - Batı ticaret yollarını ele geçirmek isteyen Timur'un Anadolu'ya girerek Erzincan ve Sivas'ta katliam yapması

gibi nedenler etkili olmuştur.

1402 yılında Ankara yakınlarında yapılan savaşı Timur kazanmıştır.

Ankara Savaşı'nın Sonuçları

- Savaşı kazanan Timur, Anadolu beyliklerinin topraklarını tekrar eski sahiplerine geri vermiştir. Böylece, Yıldırım Bayezid'in Anadolu'da önemli ölçüde kurduğu siyasal birlik Timur tarafından bozulmuştur. Timur bu davranışıyla Anadolu'da güçlü bir devletin bulunmasını engellemeyi amaçlamıştır.
- Osmanlı Devleti'nin batı yönündeki ilerleyişi bir süre durmuştur. Dolayısıyla Bizans İmparatorluğu'nun yıkılması gecikmiş ve Balkanlarda Osmanlı hakimiyeti sarsılmıştır.
- Timur'un Anadolu'dan çekilmesinden sonra Osmanlı Devleti'nde Yıldırım Bayezid'in oğulları arasında taht kavgaları başlamıştır.

Osmanlı tarihinde "Fetret Devri" olarak bilinen ve 11 yıl süren bu dönemde Osmanlı Devleti dağılmakla karşı karşıya kalmıştır.

Fetret Devri (1402 - 1413)

Osmanlı tarihinde Ankara Savaşı'ndan sonra padişahsız geçen 11 yıla (1402 - 1413) **Fetret Devri** denilmiştir.

Fetret Devri'nde yaşanan taht kavgaları Osmanlı Devleti'ni maddi-manevi zarara uğratmıştır. Ancak, Osmanlı Devleti kurmuş olduğu sağlam devlet örgütü ve güçlü sosyal kurumlar sayesinde tamamen parçalanıp dağılmaktan kurtulabilmiştir.

Balkanlarda Sarsılan Hakimiyetin Pekiştirilmesi

Osmanlı Devleti'nin taht kavgalarına ve zayıflamasına rağmen Balkanlarda tutunabilmesinde;

- Tımar sisteminin ve planlı şekilde iskan politikasının uygulanması
- Timur'un Osmanlı ordusunu tamamen imha edememesi
- Osmanlıların Balkanlarda takip ettiği hoşgörölü ve adaletli politikanın Balkan halkını memnun etmesi

gibi nedenler etkili olmuştur.

Osmanlı Devleti, 1440 - 1444 yılları arasında Balkan ulusları karşısında zor duruma düşmüş ve üst üste mağlubiyetler almıştır. II. Murat, bu gelişmeler üzerine Osmanlıların aleyhine olan **Edirne - Segedin Antlaşması**'ni imzalamak zorunda kalmıştır (1444).

Balkanlardaki başarısızlıklardan dolayı II. Murat tahttan çekilerek yerine 12 yaşındaki oğlu **II. Mehmet**'i tahta çıkarmıştır. Bu durumdan faydalanarak Türkleri Balkanlardan atmak isteyen Balkan ulusları yeni bir

Haçlı ordusu hazırlayarak Osmanlı Devleti'ne saldırdılar. Haçlılarla Osmanlı Devleti arasında yapılan **Varna Savaşı** Türklerin galibiyetiyle sonuçlanmıştır (1444).

Osmanlı Devleti'nin Varna Savaşı'nı kazanması, Ankara Savaşı'ndan önceki gücüne ulaştığını ve Balkanlardaki başarısızlıklara son verdiğini göstermektedir.

Macar Kralı Hünyadi Yanoş liderliğinde kurulan yeni bir Haçlı ordusu hem Varna Savaşı'nın intikamını almak hem de Türkleri Balkanlardan atmak amacıyla saldırıya geçti. Yapılan **II. Kosova Savaşı**'nı Osmanlı Devleti kazanmıştır (1448).

Bu savaştan sonra;

- Türkler Balkanlara kesin olarak yerleşmiştir. Böylece Türklerin Balkanlardaki hakimiyeti pekiştirilmiştir.
- Haçlılar uzun yıllar Osmanlı Devleti'ne saldırmaya cesaret edememişler ve Türklerin Avrupa'daki hakimiyet alanları sürekli genişlemiştir.